

Testa Effekt

Vi tror att du som intresserar dig för omvärlden också uppskattar att läsa Effekt, Sveriges enda magasin om klimat, hållbarhet och resursfrågor.

Därför får du som läsare av Omvärlden ett nummer av Effekt gratis. Gå in på adressen nedan och anmäl dig senast 15 april så kommer en tidning i brevlådan.

Adressen är www.oeffektmagasin.se/prenumerera-pa-effekt. Ange koden **OMV111** och dina kontaktuppgifter.

GRATIS
provex till alla
OmVärldens
läsare!

Erbjudandet gäller enbart OmVärldens läsare och går inte att kombinera med andra erbjudanden.

Uppdrag:

Research
Föreläsningar
Riskanalys
Revisioner

Inget är vinstdrivande. Allt är offentligt. Kontakta oss så berättar vi mer. info@swedwatch.org, www.swedwatch.org

SWED
WATCH

Research for sustainable business

GLOBAL TRIP

ATT RESA I VÄRLDEN

Himalayan Adventure Girls visar vägen

TEXT OCH FOTO: EMIL SERGEL

Svenska Inka Trollsås bor i Nepal. Hon arbetar som äventyrsguide och tar med grupper på bergsklättring, vandringar och forskajakpaddling. Hon har slagit in en kil i ett traditionellt mansdominerat område med projektet Himalayan Adventure Girls som utbildar nepalesiska kvinnor till äventyrs guider. När färderna tar henne och kvinnorna förbi otillgängliga småbyar sprider de information för att motarbeta trafficking. Frilansjournalisten Emil Sergel ville "äventyra lite" och har hängt med Inka Trollsås när hon utmanar floden Setis forsar tillsammans med en grupp nepalesiska kvinnor som provar forsränning, rafting, för första gången.

Nepal tur och retur

Resa: De billigaste flygbiljetterna går via Mellanöstern. Etihad Airways erbjuder biljetter för cirka 11 000 kr och då flyger man via Abu Dhabi.

Visum: 60 USD för 30 dagar fixas på plats, men se till att ta med ett antal passfoton. Ta också med kontanter. Visumreglerna är på väg att förenklas, så håll utkik inför resan.

Vaccinationer: Framför allt gula febern, hepatit A och B. Kolla med en vaccinationscentral.

Politiska läget: Det politiska läget har stabiliserats efter många oroliga år. Nu kan man resa fritt som turist utan att oroas sig för vägspärrar eller baksheesh-mutor. Nepal är dock fortfarande ett av världens fattigaste länder och en av de största inkomstkällorna är utlandsboende nepaleser som skickar hem pengar till familjen.

Trafficking i Nepal: Trafficking är den tredje mest inkomstbringande brottsligheten i världen efter narkotika- och vapenhandel. Barnprostitution är ett stort problem i Nepal och flera organisationer arbetar mot handeln med människor. Man räknar med att över 9 000 nepalesiska flickor årligen smugglas ut ur landet och utnyttjas.

Att tänka på: Turismen växer för varje år i Nepal. Det medför inte bara en växande ekonomi, utan också ett växande sopberg i Himalaya då många kommer för att vandra. Hållbart resande har aldrig varit mer aktuellt och det pågår flera kampanjer för att minska turismens påverkan på naturen.

Mer information: www.visitnepal.com

Lunchpaus vid flodbädden. Tjejerna samlas en efter en kring Inka. Diskussionerna är livliga efter den första forsturen.

- Jag märkte direkt på Radha att hon passade in. Hon var väldigt bekväm i vattnet och är utåtriktad, säger Inka.

Radha läste om projektet i en dagstidning och kände direkt att det var något hon ville göra med sitt liv. Vid introduktionen lyser hon som en sol av stolthet när hon introducerar sig: "My name is Radha Tamang and I am safety kayaker".

- Inka är så hjälpsam mot nepalesiska tjejer så nu är jag med och hjälper till så gott jag kan, säger hon.

DE MÅSTE HELA TIDEN BEVISA SIG FÖR ATT INTE BLI KLAPPADE PÅ HUVUDET.

Himalayan Adventure Girls är ett koncept som hela tiden utvecklas. Namnet har precis ändrats från *Himalayan River Girls* eftersom många kvinnor också var intresserade av att jobba med vandringar, klättring och mountainbicyckning. Inka Trollsås får hela tiden uppdateringar på vad som händer via sms och telefonsamtal.

- Det är då det känns så sjukt värt det. När en tjej har paddlat en ny fors eller gått sin första trekkingtur.

Åsikten att tjejer inte kan och inte bör och inte vill. Paddlandet blir ett konkret bevis på motsatsen. Ett sätt att visa att de visst kan, samtidigt som de skaffar sig en utbildning till ett eftertraktat yrke. Som dock kräver sin tuffhet.

- Det bästa är när tjejerna växt upp på landet, men flyttat till en större stad. Då har de växt upp med hårt arbete och så har de tuffat till sig i staden, säger Inka.

En av dem som sliter hårdast är Radha Tamang. Hon följer med på turen och hjälper de nya tjejerna. Radha är Nepals första kvinnliga licensierade forsguide. Hon har en energi som är svårslagen och hon verkar aldrig sluta le. Hon bär utrustning, lagar mat och instruerar de yngre tjejerna. För två år sedan kunde hon inte ett ord engelska och hade aldrig suttit i en kajak.

INKA TROLLSÅS

Ålder: 35 år.

Familj: Mamma, pappa, bror samt nepalesisk sambo.

Kommer från: Sollentuna, bor i Dala-Floda och i Pokhara.

Namnet: Härstammar från en by i Jämtland.

Gör: Arrangerar och guidar resor till Himalaya, jobbar som forspaddlingsinstruktör i Dalarna samt driver projektet Himalayan Adventure Girls.

Drivs av: Kärlek till Nepal och forspaddling, har bestämt sig för att leva ett annorlunda liv närmare naturen och med mer frihet. Drivs också av en ilska mot orättvisor.

INKA HAR ÅTERVÄNT TILL NEPAL UNDER DE SENASTE TIO ÅREN OCH KALLAR NU LANDET SITT ANDRA HEM.

och proffsiga kajakpaddlare. Det blev en oförglömlig paddlingstur som skapade starka band. De fick också ganska mycket uppmärksamhet från nepalesisk media, vilket gjorde att andra kvinnor hörde talas om projektet och kontaktade Inka Trollsås.

- *Himalayan Adventure Girls* är en stor chans för tjejerna att göra något av sina liv. Att slippa bli hemmafru och passa barn tillsammans med svärmor. Flera av dem som söker sig till mig kanske inte ens är intresserade av paddlingen, de tycker bara att vi diskuterar viktiga saker samtidigt som vi uppmuntrar tjejer att göra saker och röra på sin kropp.

Vi sitter alla i en ring runt lägerelden. Vi har paddlat hela dagen och dragit upp flottarna på en sandbank där vi hjälpts åt att bygga vindskydd. Den personliga sfären är så mycket mindre här. Två tjejer håller om Inka medan de pratar om dagen. Allt på engelska - ska de bli guider måste de lära sig. Deras ögon lyser av stolthet och tacksamhet över att få vara där. Men de får slita ganska hårt. Det är mycket kroppsarbete när lägret ska byggas och rivats, mycket utrustning som ska lastas av och på och en hel del att göra kring måltiderna.

- Samtidigt måste de vara mycket mer kaxiga än killarna för att klara av jobbet. De måste hela tiden bevisa sig för att inte bli klappade på huvudet. Men om de betar sig som killarna och röker och dricker anses de vara dåliga. Det är så orättvist, säger Inka.

Ofta är just det drivkraften för Inka Trollsås. Orättvisan.

starta *Himalayan Adventure Girls*.

Vi packar in allihop, tillsammans med all utrustning, i en buss modell äldre och beger oss mot startpunkten. Kursen har redan hållit på en vecka och har innehållit allt från armhävningar, simträning, morgongymnastik och teknikträning på sjön vid Pokhara. Det är första gången kvinnorna paddlar fors och nu ligger en lite spänd förväntan i luften - alla är väldigt laddade att äntligen få komma i vattnet. Det är en så kallad klass 3-fors vi ska paddla, den är svår nog att få adrenalin att strömma till! Hjälmarna och flytvästar testas och vi småfixar med gummiflottarna. Inka går runt och påminner alla om att dricka tillräckligt med vatten, samtidigt som hon lugnar ner nervösa nerver. I dag ska de paddla raftingflotte, vilket är den ena delen av att arbeta som forsguide, den andra är att paddla forskajak.

2008 mötte Inka två nepalesiska tjejer som ville prova forskajak. De började spåna idéer kring att starta en kajakklubb och Inka testade idéerna genom att förbereda en paddlingstur på floden Sun Kosi.

- Jag mejlade tjejkompisar över hela världen som paddlar fors och frågade om de var intresserade. Helt plötsligt var vi drygt 20 personer och alla drog sitt strå till stacken och lyckades få sponsorer att skänka kajaker och utrustning. Det var verkligen startskottet!, säger Inka.

Inka Trollsås sammanförde de nepalesiska kvinnorna med en bunt frigjorda, galna

Radha Tamang är Nepals första licensierade kvinnliga forsguide.

Utmaningen ligger i att få alla att jobba som ett lag, både på vattnet och vid sidan av - mycket av jobbet som forsguide handlar om att fixa allt runt om själva paddlandet.

Radha Tamang är en 22-årig kvinna från Nepal. För två år sedan hade hon aldrig paddlat forskajak och kunde inte ett ord engelska. Nu är hon Nepals första kvinnliga forsguide och mycket duktig på rafting. Radha har hittat sitt kall och sitt nya yrke genom Inka Trollsås.

Inka har en speciell blick - hon verkar tillfreds. Det är inte så ofta man ser det. Hon möter mig i staden Pokhara i västra Nepal. Det sista monsunregnet öser ner och hon står och trycker under ett litet paraply. Det är dagen före avfärd. Jag ska få följa med på en raftingtur nerför floden Seti tillsammans med *Himalayan Adventure Girls*.

Inka har återvänt till Nepal under de senaste tio åren och kallar nu landet sitt andra hem. Hon har en nepalesisk sambo och pratar nepali flytande. Hon fastnade i landet på grund av paddlingen. Hon var på en långluff i Asien och provade att paddla forskajak. Hon greps så starkt att hon stannade kvar i tre månader och arbetade för ett raftingföretag. Efter ett tag började hon hjälpa vänner och bekanta att ordna resor till Nepal - det var starten på hennes företag *Far Away Adventures* som arrangerar skraddarsydda äventyrsresor.

- Men det var en sak som störde mig. När jag hade varit i Nepal i åtta år hade jag fortfarande aldrig sett en nepalesisk tjej paddla kajak. Det var inspiration nog för att